

ሪፖርት ማድረግ

ወንጀልን ሪፖርት ለማድረግ መምረጥ የግል ውሳኔ ነው። እንዴት ሪፖርት ማድረግ እንደሚቻል መረዳት እና ምን እንደሚጠብቁ የበለጠ መማር አንዳንድ የማይታወቁ ነገሮችን ሊወስድ ይችላል እና የበለጠ ዝግጁነት እንዲሰጣዎት ሊያግዝዎት ይችላል።

የ King ካውንቲ Prosecuting Attorney's Office (አቃቤ ሕግ ቢሮ, PAO) የሚያካሂዳቸው ምርመራዎች እና ጉዳዮች ሁሉ በመጀመሪያ ለሕግ አስፈጻሚዎች ሪፖርት መደረግ አለባቸው።

ወንጀል እንዴት ሪፖርት ይደረጋል፡-

- አስቸኳይ አደጋ ውስጥ ከሆኑ፣ 911 ይደውሉ።
- **የአካባቢዎን ፖሊስ/ሸሪፍ መምሪያ ያነጋግሩ።**
  - የድንገተኛ ባልሆነው ቁጥር ይደውሉ ወይም
  - በአካባቢያችሁ ወደሚገኝ የፖሊስ ጣቢያ ሂዱ እና ከአንድ መኰንን ጋር ተነጋግሩ።
- **ወደ ህክምና ማእከል ይሂዱ።** በወንጀልዎ ምክንያት በደረሰ ጉዳት ህክምና እያገኙ ከሆነ ወንጀልዎን ሪፖርት ማድረግ እንደሚፈልጉ ለህክምና ባለሙያ መንገር ይችላሉ።
- **አንዳንድ ጊዜ ምስክሮች ስለ እርስዎ ወንጀል ሪፖርት ያደርጋሉ።** የተከሰተውን ነገር በተመለከተ መግለጫ እንዲሰጡ አሁንም ሊጠየቁ ይችላሉ።
- ለሕግ አስከባሪዎች መግለጫ ከመስጠትዎ በፊት አፋጣኝ የህክምና እርዳታ የማግኘት መብት አለዎት።
- **አስተርጓሚ ይፈልጋሉ?** በምትመርጡት ቋንቋ አንድን ሰው ለማነጋገር ይጠይቁ።
- **የፖሊስ ሪፖርት ቁጥር ቅጂ ይያዙ።** የፖሊስ ሪፖርት ቁጥሩን መጠየቅ እና መያዝዎን እርግጠኛ ይሁኑ። ለወደፊቱ ጠቃሚ ሊሆን ይችላል።

የመስመር ላይ መሣሪያዎች በድረ-ገጻችን በኩል የቃላት መዝገብ-ቃላት፣ የማህበረሰብ ሀብቶች፣ የእገዛ ቪዲዮዎች እና የመስመር ላይ መመዝገቢያ መሣሪያዎቻችንን ጨምሮ ይገኛሉ። ይጎብኙን በ

www.kingcounty.gov/prosecutor/victimservices

የወንጀል ሰለባዎች

ወንጀልን ሪፖርት ለማድረግ መምረጥ ከባድ ሊሆን ይችላል። እባክዎ በዚህ ሂደት ውስጥ ለተጨማሪ ድጋፍ አንዳንድ የማህበረሰብ አቅራቢዎቻችንን መጥራት ያስቡበት።

- በድረ ገጻችን ላይ "የፖሊስ ሪፖርት እንዴት መጠየቅ እንደሚቻል" ቪዲዮውን ይመልከቱ እና የበለጠ ይወቁ።
- **የመግለጫችሁን ቅጂ ያስቀምጡ።** ሌሎች አቤቱታዎችን በፍርድ ቤት ለማቅረብ ካቀዱ፣ ለምሳሌ የሲቪል ክላላ ትዕዛዝ ለመጠየቅ፣ እንደገና መግለጫ እንዲሰጡ መጠየቅ ይችላሉ። ጉዳዮችሁን በተመለከተ የፖሊስ ሪፖርቱን ቅጂ ካላስገቡ በስተቀር፣ ፍርድ ቤቱ የአንተን ቃል ከፖሊስ ሪፖርት ላያገኝ ይችላል።
- ጠቃሚ ሊሆን ይችላል ለ **በዚህ ሂደት ውስጥ ማስታወሻ መያዝ።**
- እኛ እንደ ምትክ ወጪዎች፣ የታሰሩ ክፍያዎች፣ የንብረት ውድመት ጥገና፣ ወይም በኢንሹራንስ ያልተሸፈኑ የህክምና ወጪዎች ወይም የወንጀል ተጎጂዎች ማካካሻ **ለወደፊት መልሶ ማቋቋሚያ የይገባኛል ጥያቄ** ከኪስ ውጭ የሚደረጉ **ማንኛቸውም ከኪሳቸው የወጡ የገንዘብ ኪሳራዎችን** መዝግቦ እንዲይዝ እንመክራለን።

ምርመራ

ወንጀል ለፖሊስ ሪፖርት ሲደረግ፡-

- ምንናልባት ተጠርጣሪ ይታሰራል
- **ተጨማሪ ምርመራ** ወደ እስር ወይም ክስ መመስረት ሊያመራ ይችላል።
- **ምንም እስር የለም።** በዚህ ሁኔታ፣ መጥፎ ነገር አልተከሰተም ማለት አይደለም። ይሁን እንጂ፣ በተለያዩ ምክንያቶች የወንጀል ክስ አይኖርም፣ ወይም ተጠርጣሪ ሊታወቅ አይችልም።

ተጠርጣሪው አንዴ ከተገኘ በኋላ፣ ጉዳዩ የሚመለከተውን መንገድ ይከተላል።

እስር → 1ኛ የዳኝነት ችሎት

ተጠርጣሪው በቦታው ከተያዘ፣ በ24 ሰዓት ውስጥ ዳኛ ፊት ይቀርባል።

1ኛ የዳኝነት ችሎት

- የወንጀል ድርጊት የተፈጸመበት ምክንያት ካለ ዳኛው ይወስናል።
- ዳኛው የዋስትና መብቱ ይከበር እንደሆነ ይወስናል ወይም ግለሰቡን በ48 ሰዓታት ውስጥ ለ"አስቸኳይ" ውሳኔ ለመመለስ ቃል በመግባት ከእስር እንዲፈቱ ይወስናሉ።

2ኛ ዳኝነት፡-

- **ችሎት አይደረግም።** አቃቤ ህግ ግዴታ ክስ መመስረቱን መወሰን አለበት በሁለተኛው የዳኝነት ችሎት።

- ክስ ካልቀረበ፣ ግለሰቡ **ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ይለቀቃል።** ለተወሰነ ክስ በተቀመጠው ጊዜ ገደብ ውስጥ ክስ ሊመሰረት ይችላል።
- ክስ ከተመሰረተለት፣ ግለሰቡ **ይነገራል፣** እና **የፍርድ ችሎት የሚሰማበት ቀን** አብዛኛውን ጊዜ ከ2 ሳምንታት በኋላ **ይደረጋል** ።

ምርመራውን ተከትሎ የሚመጡ ክሶች

ብዙ ጊዜ፣ የሕግ አስፈጻሚዎች **በአስቸኳይ ማሰር አይችሉም።** አንዳንድ ጊዜ ተጨማሪ ምርመራ ማድረግ ያስፈልጋል ለ፡-

- ማስረጃ መሰብሰብ፣
- ቃለ መጠይቆች ማድረግ
- ተጨማሪ ምርመራዎችን ማጠናቀቅ

ምርመራ ከተደረገ በኋላ፣ የሕግ አስፈጻሚዎች ሪፖርታቸውን ለዐቃቤ ሕግ ለግምገማ ሊልኩ ይችላሉ። በአጠቃላይ፣ ዐቃቤ ሕግ ጉዳዩን በሚከተሉት መሰረታዊ ነገሮች ላይ ይገመግማል፡-

1. **ወንጀል** ተፈጽሟል?
2. ወንጀሉ **ከተጨባጭ ጥርጣሬ በላይ** ሊረጋገጥ ይችላል?

ግምገማውን ተከትሎ፣ አቃቤ ህግ የሚከተሉትን ማድረግ ይችላል፡-

- ክስ ማቅረብ እና ተጠርጣሪውን ለፍርድ ቤት ማቅረብ፣
- ክስ መመስረት ውድቅ ሊያደርግ ይችላል።
- ጉዳዩን ወደ ወረዳ ወይም የማዘጋጃ ቤት ፍርድ ቤት ለግምገማ ወይም ለግምት ማቅረብ

የአቃቤ ሕግ ቢሮ የወንጀል ክስ ባለመመስረቱ ብቻ ጉዳት አልደረሰም ማለት አይደለም።

የወንጀል ሰለባዎች

በምርመራ ወቅት፣ የሕግ አስከባሪ አካላት ከተገኝዎች እና ከቤተሰብ አባላት ጋር ምን ሊያጋሩ እንደሚችሉ ውስን መረጃ ሊኖራቸው ይችላል። **በምርመራ ወቅት ስለጉዳይዎ የበለጠ ለማወቅ፣** እባክዎን **ሪፖርትዎን ያቀረቡበትን** የፖሊስ መምሪያ ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት ያነጋግሩ።

በመጀመሪያው የፍርድ ቤት ችሎት ላይ የመገኘት እና ለፍርድ ቤቱ **ከመፈታትዎ ጋር የተያያዘ** ስጋት በተመለከተ መግለጫ የመስጠት **መብት** ሊኖርዎት ይችላል። የበለጠ ለማወቅ እባክዎን ቢሮአችንን ያነጋግሩ።

ተከሳሽ የሚለይበት ክስ እና ክስ

ተከሳሽ በሚለይበት ችሎት ተከሳሹ የቀረበበትን ክስ ይነገራል። አብዛኞቹ ተከሳሾች ጥፋተኛ እንዳልሆኑ የእመነት ክህደት ቃል ይሰጣሉ።

ክስ ከተመሰረተ ከሁለት ሳምንት በኋላ፣ ተከሳሽ የሚለይበት ችሎት ተዘጋጅቷል። ተጠርጣሪው፣ በቅርቡ ተከሳሽ የሚሆነው፣ በቀጥተኛ ሥር እያለ ወይም ከቁጥጥር ውጭ እያለ፣ ተከሳሽ በሚለይበት ችሎት ቀን ይነገረዋል እና ወደ ፍርድ ቤት እንዲመጣ ይጠየቃል።

ተከሳሽ የሚለይበት ክስ ተከሳሹ ስለቀረበባቸው ክስ የተናገረበት የመጀመሪያው መደበኛ ችሎት ነው። ተከሳሹ ከውክልና ጠበቃው ጋር ሲወያይ ይህ የመጀመሪያ ጊዜ ሊሆን ይችላል።

በተለመደው ተከሳሽ የሚለይበት ችሎት፦

- ዐቃቤ ሕግ የቀረበውን ክስ የሚደግፉ እውነተኛ ማስረጃዎች ለፍርድ ቤቱ ያቀርባል።
- ተከሳሹ በእነዚህ ክሶች ጥፋተኛ ነኝ ወይም ጥፋተኛ አይደለሁም የሚል የእምነት ክህደት ቃል እንዲሰጥ ይጠየቃል።
- ተከሳሹ ጥፋተኛ እንዳልሆነ የእምነት ክህደት ቃሉን ከሰጠ በኋላ፣ ፍርድ ቤቱ የፍርድ ሂደቱን በመጠባበቅ ላይ ያሉ ሁኔታዎችን ያስቀምጣል፣ ማለትም፦
  - ከምስክሮች ወይም ከተጎጂዎች ጋር ግንኙነት እንዳይኖር ማዘዝ
  - አዲስ የወንጀል ሕግ ጥሰት እንዳይፈጸም ማዘዝ፣
  - ምንም የጦር መሳሪያ፣ እና ምናልባትም አልኮል ወይም አደንዛዥ እፅ የለም።

• በአንዳንድ ሁኔታዎች፣ ዋስትና ሊሰጥ ይችላል።

• ፍርድ ቤቱ የመመለሻ ችሎት ቀን ቀጠሮ ይሰጣል። ተከሳሹ ካልቀረበ፣ የፍርድ ቤት ማዘዥ ሊሰጥ ይችላል።

አብዛኛዎቹ ተከሳሾች በዚህ ጊዜ ጥፋተኛ አይደለሁም የሚል የእምነት ክህደት ቃል ያቀርባሉ። ያ ማለት ግን በዚህ ወንጀል ወይም በሌላ ወንጀል ጥፋተኛ አይደሉም ማለት አይደለም፣ ወይም በፍርድ ሂደቱ ጥፋተኛ አይደሉም ማለት አይደለም። ይህም ተከሳሹ ከጠበቃው ጋር ለመገናኘት እና መከላከያቸውን ለማዘጋጀት ጊዜ ይሰጣል።

የተከሳሹ "ችሎታ" ተከሳሽ በሚለይበት ችሎት ወይም በማንኛውም የወንጀል ሂደት ውስጥ ቢነሳ ምን ይከሰታል?

ባጭሩ፣ ሒደቱ ቆሟል። በቆመበት ጊዜ ፍርድ ቤቱ ተከሳሹ "ችሎታ ያለው" መሆኑን (የተከሰሰበትን ሂደት መረዳት የሚችል እና ጠበቃውን በመከላከል ለመደገፍ የሚችል)፣ ወይም ገምጋሚው የሚመከርበት ችሎታ እንደሌለው ለማጣራት የፎረንሲክ ገምጋሚዎችን ይጠብቃል ተከሳሹ በህክምና ወደ ብቃቱ ሊመለስ ይችላል ወይም ወደነበረበት መመለስ አይችልም የሚለውን። ይህ በጣም ውስብስብ እና ግራ የሚያጋባ ሂደት ሊሆን ይችላል፣ እባክዎን ለበለጠ መረጃ ድህረ ገጻችንን ይጎብኙ።

የወንጀል ሰለባዎች

ተጠቂዎች እና ሕዝቡ ተከላኝ በሚለይበት ችሎት ላይ የመገኘት መብት አላቸው። ተጠርጣሪው በዋስትና ወይም በማስያዥ በኩል እንዲፈታ ከጠየቀ ተገጂዎች የመለቀቅ መብት አላቸው። ይህ ጊዜ ተጠቂዎች **የደገንነት ስጋታቸውን** የሚገልጹበት ጊዜ ነው። አንዳንድ ጊዜ ፍርድ ቤቱ Electric Home Monitoring (ተከላኝን በኤሌክትሪክ የቤት ቁጥጥር, EHM) ለመልቀቅ ሊስማማ ይችላል ይህ ከተከሰተ የበለጠ ለማወቅ ጠበቃዎን ያነጋግሩ።

የቅድመ-ክስ ችሎት

በቅድመ-ክስ ሂደቱ፣ ፍርድ ቤቱ **ጉዳዩን ለመከታተል** እና **ጠበቆቹን** ለፍርድ ለማቅረብ ዝግጁ መሆናቸውን ወይም በይግባኝ ለመፍታት ያላቸውን **ዝግጁነት** ለማረጋገጥ ችሎቶችን ያስቀምጣል። እነዚህ ችሎቶች አምኒባስ **ችሎቶች ይባላሉ።**

አንዴ ተከላኝ ክስ ከተመሠረተበት በኋላ፣ ፍርድ ቤቱ **ጉዳዩ ለፍርድ እንደሚቀርብ ወይም እንደሚፈታ** ለመወሰን ተከታታይ የቅድመ ክስ፣ አምኒባስ ወይም የሁኔታ ችሎቶችን ያዘጋጃል። እነዚህ በመቶዎች የሚቆጠሩ ጉዳዮችን ባሉባቸው ረጅም የቀን መቁጠሪያዎች ላይ አጭር **የምዝገባ ችሎቶች** ናቸው። በአንዳንድ አጋጣሚዎች፣ ተከላኞች **በጠበቃቸው ብቻ ይወከላሉ** እና በቦታው እንዲገኙ አይገደዱም። በጉዳዩ ላይ **የተለያዩ አምኒባስ ችሎቶች** መኖራቸው **የተለመደ** ነው፣ ፍርድ ቤቱ **የፍርድ ሂደቱ ከመጠናቀቅ** በፊት የድምፅ መስጫ እና የፍርድ ሂደቱ **አዲስ ቀን** መወሰን ይጀምራል።

የወንጀል ሰለባዎች

ብዙዎች በዚህ ወቅት ምንም ነገር እየተከሰተ ያለ አይመስልም ብለው ያካፍላሉ። ብዙ ጊዜ፣ ጉዳዩ ለፍርድ እንደሚቀርብ ወይም በይግባኝ እንደሚፈታ ከመወሰኑ በፊት የአምኒባስ ችሎቶች **ብዙ ጊዜ ይቀጥላሉ።** በዚህ ጊዜ ውስጥ ጥያቄዎች ካሉዎት፣ እባክዎን ቢሮአችንን ያነጋግሩ ወይም ጠበቃዎን ያነጋግሩ።

ድርድር እና ቀደምት መፍትሄዎች

የፍርድ ሂደቱ ከመጀመሩ በፊት በማንኛውም ጊዜ፣ ተከላኝ **ጥፋተኛ መሆኑን ለመግለጽ መምረጥ ይችላል።** ዐቃቤ ሕግ እና መከላከያ የፍርድ ሂደትን ለማስቀረት እና ለተፈፀመው ወንጀል ተጠያቂነትን ማስተካከል የሚያስችል መፍትሄ መደራደር ያልተለመደ ነገር ነው። ሁሉም ክሶች በስምምነት የሚፈቱ አይደሉም። አንዳንድ ጉዳዮች **ለፍርድ ሊቀመጡ ይችላሉ** እና አንዳንድ ጉዳዮች **ክሶች ውድቅ እንዲሆኑ** ምክንያት ሊሆኑ ይችላሉ።

ከመድረክ በስተጀርባ የሚከናወነው ሥራ፡-

በቅድመ ምርመራው ወቅት፣ **ከመድረክ በስተጀርባ** ብዙ ሥራዎች ይከናወናሉ።

- **ዐቃቤ ሕግ** ሁሉንም የምርመራ ቁሳቁሶች ይገመግማል እና አስፈላጊ ሊሆን የሚችለውን **አዲስ ወይም ተጨማሪ መረጃ** ይመለከታል።

• **የ ዋስ ጠበቃው** ተመሳሳይ ነገር ያደርጋል፣ እና ከደንበኛው ጋር **ውይይቶች** ያደርጋል፣ በክሱ ላይ በእነሱ ላይ ሊቀርቡ ስለሚችሉ **ማስረጃዎች ይወያያሉ**፣ አሁን ካለው ክስ ጋር ተያይዘው ስለሚመጡ **መዘዞች**፣ እና ከድርድር መፍትሄ ጋር በተያያዘ **አማራጭቻቸው** ምን ሊሆኑ እንደሚችሉ ይወያያሉ።

ድርድሮች:-

በድርድር ወቅት፣ አቃቤ ህግ እና የዋስ ጠበቃው የሚሆነው መፍትሄ ወይም አቤቱታ ምን እንደሚመስል ይወያያሉ። የተጎጂውን እና የተከሰቱን አስተያየት ግምት ውስጥ ያስገባሉ።

የ WVA የቅጣት መመሪያዎች:-

ማንኛውም ድርድር በWashington ግዛት ሕግ አውጭ የተቀመጠውን **የቅጣት መመሪያዎችን ከግምት ውስጥ ማስገባት** አለበት። ማንኛውም ሊሆን የሚችል አረፍተ-ነገር በእነዚህ መመሪያዎች **ውስጥ መሆን አለበት**፣ ይህም በሚከተሉት ተጽዕኖ ይደረጋል:-

- የወንጀሉ **የከፋነት ደረጃ**፣ እና
- የተከሰቱ **የወንጀል ታሪክ**

በአንዳንድ ሁኔታዎች፣ የተቀነሰ ወይም የተቀየረ (የተሻሻለ) ቅጣት ተገቢ ሊሆን ይችላል።

የቅጣት አሰጣጥ ሁኔታዎች:-

የድርድር ውሳኔ ወይም አቤቱታ ለፍርድ እና ድህረ ችሎት ይግባኝ የመቅረብ አስፈላጊነትን ያስወግዳል። አቤቱታ የሚከተሉትን ችሎታዎች **ሊያካትት ይችላል**:-

- **ህክምና እንዲደረግ** መጠየቅ፣
- **የጥበቃ ትዕዛዞችን** ማዘዝ፣
- **ግምገማዎች** ማዘዝ፣
- ወይም ሌላ ጉዳይ-ተኮር ሁኔታዎች።

አንዳንድ ጊዜ በድርድር መፍትሄ ማግኘት **አይቻልም**። ሁለቱንም ወገኖች የሚያረካ መካከለኛ ቦታ ለማግኘት ሁለቱም ወገኖች በጣም የተራራቁ ሊሆኑ ይችላሉ። በዚህ ጊዜ፣ **ጉዳዩ ለፍርድ እንዲቀርብ** ቡድኖቹ **ሊወስኑ** ይችላሉ።

የወንጀል ሰለባዎች

እንደ ተገቢ ወይም በሕይወት የተረፈ እንደመሆናችሁ፣ በተቀረበው የውሳኔ ሃሳብ ላይ **ሀሳባችሁን** ማቅረብ ትችላላችሁ። አቃቤ ህግ የWashington ግዛት **ተወካይ** ነው እና **ምን ውሳኔዎችን መሰጠት እንዳለበት የመጨረሻውን ውሳኔ ይሰጣል**። ይሁን እንጂ፣ ከተጎጂዎች የሚመጡ አስተያየቶች ሊቀበሉ ይችላሉ። በመጨረሻም ማንኛውም የስምምነት ሃሳቦች **ለዳኛው የሚቀረቡ ሲሆን** ዳኛው የውሳኔ ሃሳቡን ለመቀበል እና ለተከሰቱ **የግለሰብን ቅጣት** ለመግለጽ **የመጨረሻውን ውሳኔ ይሰጣል**። ፍርድ በሚሰጥበት ችሎት፣ ተገቢዎች የሚከተሉትን የማድረግ መብት አላቸው:-

• የተጎጂ ተጽዕኖ መግለጫ ያቅርቡ

• ከቀረበው የውሳኔ ሃሳብ ጋር በተያያዘ ያላቸውን ድጋፍ ወይም ስጋት ለዳኛው ለመጨረሻ ውሳኔ ያካፍሉ።

ማካካሻ ምንድን ነው?

በወንጀል ጉዳይ፣ ተከሳሹ ጥፋተኛ ሆኖ ከተገኘ ወይም ጥፋተኛነቱን ከተቀበለ፣ ፍርድ ቤቱ ቅጣቱን ካስተላለፈ በ180 ቀናት ውስጥ ማካካሻ እንዲከፍል ሊያዝዝ ይችላል። ማካካሻ ከወንጀሉ ጋር በቀጥታ የተያያዙ የኪስ ወጪዎችን ለምሳሌ የንብረት ጉዳት፣ የህክምና ወይም የምክር ወጪዎች፣ እና የወደፊት የህክምና ወጪዎችን ሊያካትት ይችላል። ማካካሻው ሀመም እና ሥቃይን አይሸፍንም።

የወንጀል ተጠቂዎች ለ King ካውንቲ ዐቃቤ ሕግ ጽሕፈት ቤት የወንጀል ተጠቂ የኪሣራ ቅጽ በመሙላት ሰነዶች (የሂሳብ መጠየቂያ ወረቀት፣ ደረሰኞች፣ የዋጋ ግምቶች፣ ወዘተ) ማቅረብ አለባቸው። ይህንን ቅጽ መሙላት ይችላሉ እና ሰነድዎን በድረ-ገጻችን በኩል በመስመር ላይ ያስገቡ።

ሊቀበሉት የሚችሉት የማካካሻ አይነት እና በሕግ የተደነገገው ነገር በወንጀሉ እና ክሶች ላይ የተመሰረተ ነው። አንዴ የማካካሻ ትእዛዝ በፍርድ ቤት ከተፈረመ፣ ተከሳሹ እንዲከፍል ይደረጋል።

- ተከሳሹ ክፍያዎችን ከፈጸመ፣ ተጎጂዎች ክፍያዎችን ይቀበላሉ።
- ከሳሹ ክፍያዎችን ካልፈጸመ፣ ተጎጂዎች ክፍያዎችን አይቀበሉም።
- አንዳንድ ተከሳሾች በኢኮኖሚያዊ ሁኔታቸው ምክንያት "መክፈል የማይችሉ" ተደርገው ሊወሰዱ ይችላሉ፣ እና ፍርድ ቤቱ ማካካሻ እንዲከፈላቸው ቢወስንም፣ ተጎጂዎች አሁንም ክፍያዎችን አልተቀበሉም።

ስለ ማካካሻ ክፍያዎች ማንን መጠየቅ አለብኝ?

የማካካሻ ክፍያ በከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛ የታዘዘ ከሆነ፣ ማካካሻ የሚሰበሰበው እና የሚከፈለው በከፍተኛ ፍርድ ቤት ጽሕፈት ቤት በኩል ነው። ከከፍተኛ ፍርድ ቤት ጽሕፈት ቤት ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት፣ እባክዎን የሕግ የገንዘብ ግዴታዎችን የመሰብሰብ መርሐግብርን በ LFOColl@kingcounty.gov. ያግኙ ለአውራጃ ፍርድ ቤት የማካካሻ ትዕዛዝ፣ እባክዎን ያነጋግሩ፡-

አቤቱታ ማቅረብ ወይም አለማቅረብ

አቤቱታ

ዐቃቤ ሕግ እና መከላከያ በውሳኔው ላይ ከተስማሙ፣ የቅሬታ ሰሚ ችሎት ይዘጋጃል። ክስ ከተመሰረተ በኋላ ብይን እስኪነበብ ድረስ በማንኛውም ጊዜ አቤቱታዎች ሊከሰቱ ይችላሉ። በ King ካውንቲ ውስጥ፣ አብዛኛዎቹ አቤቱታዎች የሚከሰቱት በተመሳሳይ ቀን አቤቱታ የሚቀርቡባቸው ሌሎች በርካታ ጉዳዮች ባሉበት ቀን ነው። አንዳንድ ጊዜ ተከሳሽ አቤቱታ ከቀረበ በኋላ ወዲያውኑ ቅጣት ይጣልባቸዋል፣ ነገር ግን በተለምዶ የቅጣት ችሎት ተጎጂዎችን የመገኘት እና የተጎጂ ተጽዕኖ መግለጫ እንዲሰጡ እድል ለመስጠት ከሁለት ሳምንታት በኋላ ቀጠሮ ይይዛል።

አቤቱታ አለማቅረብ

መፍትሄ ማግኘት የማይቻል ከሆነ፣ ጉዳዩ ብዙውን ጊዜ ለፍርድ ይቀርባል። በተለምዶ፣ አንዴ ጉዳዩ ለፍርድ ከቀረበ፣ የፍርድ ቤት ዐቃቤ ሕግ ለጉዳዩ ይመደባል።

የወንጀል ሰለባዎች

ተጠቁው ወይም በህይወት የተረፈው ከስለ አቤቱታ **አስቀድሞ ማሳወቅ** አለበት፣ ነገር ግን **በአንዳንድ አጋጣሚዎች፣ ተገቢው ማስታወቂያ ከመሰጠቱ በፊት** ይከሰታል። ከቢሮአችን ጋር ተገናኝተው ከሆነ እና ፍርድ በሚሰጥበት ወቅት የተገኝዎቻችን ተፅእኖ መግለጫ ለመስጠት ፍላጎትዎን ከገለጹ ብዙ ጊዜ ከሁለት ሳምንታት በኋላ የቅጣት ችሎት የመገኘት እድል ይሰጥዎታል።

ለችሎት ዝግጅት

አንዴ ጉዳዩ ለችሎት ከተቀመጠ፣ **ብዙ ነገሮች ይከሰታሉ፣** የሚከተሉትን ጨምሮ፡-

- ዐቃቤ ሕግ እና መከላከያ ቃለ መጠይቆችን መርሃግብር ማስያዝ የሚጀምሩት ከ፡-
  - ተገኝዎቻችን ጨምሮ **ምስክር መሆን የሚችሉ፣**
  - **የህግ አስፈጻሚ፣**
  - እና **ተጨማሪ ባለሙያዎች።**
- **የቅድመ-ክስ አቤቱታዎች** እና ክስ መስማት የሚከተሉትን የሚመለከቱ ሊሆኑ ይችላሉ፡-
  - በክስ ጊዜ ምን አይነት **ማስረጃ ሊፈቀድ ወይም ሊገደብ** ይችላል።
  - የክስ ሂደቱ ከመጀመሩ በፊት መፈታት ያለባቸው ሌሎች **ቅድመ ክስ ጉዳዮች**

ጉዳዮቹ በመጀመሪያ ቀጠሮ በተያዘላቸው የክስ ቀን ላይ የሚጀምሩት በከፊል የተወሰነ የፍርድ ቤት ክፍል እና የዳኛ መገኘት ምክንያት ነው።

የወንጀል ሰለባዎች

የመከላከያ ጠበቃ ወይም የመከላከያ መርማሪ ተገኝውን ቃለ መጠይቅ እንዲያደርግ ሊጠይቁ ይችላሉ። በወንጀል ተገኝዎች መብቶች ድንጋጌ መሠረት፣ በዚህ ሂደት ውስጥ **እርስዎን** ለመደገፍ **የተገኝ ጠበቃ** የማግኘት መብት ሊኖርዎት ይችላል። እንዲሁም **አቃቤ ህግ እንዲገኝ ትፈልጉ** ይሆናል።

ይህንን ቃለ መጠይቅ በተመለከተ ስለ መብቶችዎ የበለጠ ማወቅ ከፈለጉ ወይም ቢሮአችን ይህንን **ቃለ መጠይቅ በእርስዎ ምትክ** ዝግጅት ለማውጣት ኃላፊነት እንዲወስድ ከፈለጉ፣ እባክዎን ጠበቃዎን ያነጋግሩ።

ክስ

የክስ ሂደቱ የሚካሄደው **በዳኛ(በክስ ችሎት)** ወይም **በዳኛ እና በዳኞች(በዳኛ ክስ)** በፊት ነው። ዐቃቤ ሕግ እና የመከላከያ ጠበቃ **ማስረጃዎችን ያቀርባሉ እንዲሁም ምስክሮችን ይጠይቃሉ።** ዐቃቤ ሕግ **ጉዳዩን ከጥርጣሬ ውጪ የማሳየት ኃላፊነት** አለበት። በመጨረሻም፣ ዳኛው ወይም ዳኞች ተከላኾን **"ጥፋተኛ" ወይም "ጥፋተኛ አይደለም"** ብለው ይፈርዳሉ። ዳኞቹ በብያሄው ላይ መስማማት ካልቻሉ ዳኛው **"የተራቀቁ ዳኞች"** ያውጃል እና ግዛቱ ጉዳዩን እንደገና ለመዳሰስ ያስባል። ከዚህ በታች የተዘረዘሩት በርካታ የክስ ደረጃዎች አሉ፡-

ደረጃ 1:- የዳኞች ምርጫ

አንድ ጉዳይ ለዳኛ ከተመደበ በኋላ፣ እና የቅድመ-ክስ ውሳኔዎች ከተጠናቀቁ በኋላ፣ ዳኛው የዳኞች ምርጫን ያመቻቻሉ፣ እንዲሁም *voir dire* ተብለው ይጠራሉ። በዚህ ጊዜ የዳኞች ሥነል ለፍርድ ቤት እንዲቀርቡ ይጠራሉ ። እያንዳንዱ ዳኛ ቁጥር ይሰጠዋል እናም በዳኛው፣ በዐቃቤ ሕግ እና በመከላከያ ጥያቄዎች ላይ ይሳተፋሉ ። የዳኞች ምርጫ የሚጠናቀቀው በ12 ዳኞች እና አብዛኛውን ጊዜ በሁለት ተተኪዎች ነው።

ደረጃ 2:- የመክፈቻ ንግግሮች

የዳኞች ምርጫ ሲጠናቀቅ፣ ክስ ይደረጋል፣ እና መከላከያው የመክፈቻ ንግግራቸውን ለዳኞች ሊያቀርብ ይችላል። በመክፈቻ ንግግሮች ወቅት፣ ጠበቆች በክሱ ወቅት ለማቅረብ ያሰቡትን እውነታዎች እና ምስክሮች አጠቃላይ እይታ በማቅረብ ጉዳያቸውን ይገልጻሉ።

ደረጃ 3:- የአቃቤ ሕግ ጉዳይ፣ የመከላከያ ጉዳይ፣ ተቃውሞ።

መንግስት ጉዳያቸውን *ከጥርጣሬ ውጪ በማስረጃ* የማቅረብ ግዴታ አለበት እና ጉዳዩን በመጀመሪያ ያቀርባል። ክሱ አንድ በአንድ ምስክሮችን ጠርቶ ለፍርድ ቤቱ ማስረጃ ያቀርባል። ምስክሮች የሚከተሉትን ሊያካትቱ ይችላሉ:-

- ተጠቂዎች፣
- ጉዳዩን የተመለከቱ ወይም መረጃ ያላቸው ግለሰቦች፣
- እንደ ሐኪሞች ያሉ የመጀመሪያ ምላሽ ሰጪዎች ፣
- ህግ አስፈጻሚ፣
- የህክምና ባለሙያዎች
- እና ሌሎች ተዛማጅ ባለሙያዎች።

አቃቤ ህግ እያንዳንዱን ምስክር ክስ በፊት ያነጋግራል እና የምስክርነት ጊዜ እና ቀን የሚጠብቁትን እና ሎጂስቲክስን ያስተላልፋል። ክሱ ከተጀመረ በኋላ የሚከተሉትን ማወቅ አስፈላጊ ነው:-

- ያልተጠበቁ ቀጣይነቶች፣ መዘግየቶች ወይም ለውጦች በጊዜ ሰሌዳው ላይ ሊኖሩ ይችላሉ።
- ምስክሮች በተወሰነ ቀን እና ሰዓት እንዲገኙ ሊጠበቅ ይችላል።

ክሱ ሁሉንም ምስክሮችን ከጠራ በኋላ፣ ክሱ ዕረፍት ያደርጋል፣ እና መከላከያው ምስክሮችን ሊጠራ ይችላል። መከላከያም ሆነ ዐቃቤ ሕግ በተቃራኒው ወገን ምስክሮች ላይ መመርመራ ማድረግ ወይም መጠየቅ ይችላሉ። በክስ ሂደቱ ወቅት፣ ጠበቆች ከዳኝነት መገኘት ውጭ እና በዳኛው ፊት ተጨማሪ ክርክሮችን ሊጠይቁ የሚችሉ ተቃውሞዎችን ሊያደርጉ ይችላሉ። እነዚህ ክርክሮች ከሕግ ጉዳይ፣ ከማስረጃ ሕጎች፣ ወይም ከቀድሞ ቅድመ-ክስ ውሳኔዎች ጋር ግንኙነት ሊኖራቸው ይችላል።

የመከላከያ ካረፈ በኋላ፣ ችሎቱ የመከራከሪያ ምስክሮችን ሊጠራ ይችላል። የምስክርነት ቃላት ሲጠናቀቁ ጠበቆች የመዝጊያ ሃሳቦችን ያቀርባሉ።

ደረጃ 4:- የመዝጊያ ሃሳቦች

የመዝጊያ ሃሳብ እያንዳንዳቸው ወገኖች ጠንካራ ጉዳያቸውን በዳኞች ፊት ለማጠቃለል የመጨረሻው እድል ነው። ጠበቆች በክሱ ላይ ያቀረቡትን ማስረጃ እና እውነታዎች ለዳኞች ያስታውሳሉ እና የተከሰቱን ጥፋተኝነት ወይም ንጹህነት በተመለከተ የሕግ ክርክር ያቀርባሉ።

ደረጃ 5:- የዳኝነት መመሪያዎች

ዳኞች ውይይት ከመጀመራቸው በፊት፣ ዳኛው ሕጉን እንዲገነዘቡ እና በውይይቱ ወቅት ከእነሱ ምን እንደሚጠበቅ ለመረዳት የሚያስችል መመሪያ ይሰጣቸዋል።

ደረጃ 6፡-ውይይት እና ብይን

ውሳኔ ወይም "ብይን" እስኪያገኙ ድረስ የዳኞች መመሪያ የዳኞችን ውይይት ይመራል።

ፍርድ ቤቱ **ብይን እንደሚሰጠው**፣ ለዐቃቤ ሕግና ለመከላከያ ጠበቆች ያሳውቃል። ተዋዋይ ወገኖች በምን ያህል ፍጥነት ወደ ፍርድ ቤት በሚመለሱበት መሰረት ፍርድ ቤቱ **ከ30 ደቂቃ እስከ 1 ሰዓት ባለው ጊዜ** ውስጥ ይቀጥላል።

ብይን ጭክ ብሎ በፍርድ ቤት ይነበባል። ልዩ ውጤት ያላቸው፣ ሦስት ሊሆኑ የሚችሉ ብይኖች አሉ፡-

- **"ጥፋተኛ"** - ተከሳሹ ከሰጡ ጥፋተኛ ነው፣ እና ፍርድ ቤቱ በጥቂት ሰምንታት ውስጥ የቅጣት ውሳኔ ይሰጣል።
- **"ጥፋተኛ አይደለም"** - ዳኞች ጉዳዩ ከጥርጣሬ በላይ ሆኖ እንዳልተረጋገጠ እና ተከሳሹ እንዲለቀቀ ይወስናሉ።
- **"የዳኝነት ክስ"** - ዳኞች በተከሳሹ ጥፋተኝነት ወይም ንፁህነት ላይ በአንድ ድምጽ መስማማት ባለመቻላቸው፣ ጉዳዩ እንደገና ሊታይ ይችላል።

የወንጀል ሰለጠኞች

የክስ ሂደቱ ለእያንዳንዱ ጉዳይ የተለየ ይመስላል። ነገር ግን በአጠቃላይ፣ እርስዎ እና ሌሎች ምስክሮች **ከዐቃቤ ሕግ**፣ ወይም ከተመደበለት **ጠበቃዎ ጋር ይገናኛሉ** ። እርስዎ **የሚገኙበትን ቀን** እና እርስዎ **የምስክርነት ቃል የምትሰጡበትን** ቀን ይነግራችኋል። አንዴ ከመሰከሩ፣ በችሎቱ ውስጥ ያለህ ተሳትፎ በአብዛኛው ተጠናቅቋል። ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት ወደ ፍርድ ቤት በመምጣት ምክሮቻችንን ይመልከቱ።

የፍርድ ችሎት

ዳኛው በተከሳሹ ላይ የቅጣት መመሪያዎችን መሠረት በማድረግ **ፍርድ ይሰጣል**። በዚህ ችሎት ወቅት፣ ተገጂው እና የሚወዷቸው ሰዎች **የተጉጂ ተጽዕኖ መግለጫ ለፍርድ ቤቱ የማቅረብ መብት አላቸው**።

የቅጣት አሰጣጥ ችሎት የሚካሄደው ከዳኞች የጥፋተኝነት ብይን ወይም የጥፋተኝነት ቃል ከተቀበለ በኋላ ነው።

ፍርድ ቤቱ በቅጣት ወቅት የሚከተሉትን ያደርጋል፡-

- የአቃቤ ሕግ የቅጣት **ሃሳብ** መስማት።
- **የተጠቂውን ተጽዕኖ መግለጫ(ዎች)** መመልከት።
- ተከሳሹን ወክለው ከተከሳሹ ቤተሰብ እና ዳደሮች የተሰጡ መግለጫዎችን ጨምሮ፣ **የመከላከያ** እና የቅጣት **አስተያየቶችን ያዳምጡ**።
- ተከሳሹ **በቀጥታ ለፍርድ ቤቱ እንዲናገር** የሚያስችለውን፣ **የመናገር መብት** ይሰጣል።

ዳኛው በተለምዶ በ Washington ግዛት የሕግ አውጭ አካል **በተቀመጠው መደበኛ የቅጣት ክልል ውስጥ ቅጣትን ያስቀምጣል** ፣ የሚከተሉትን ከግምት ውስጥ በማስገባት፡-

- አቃቤ ሕግ እና የመከላከያ **ምክሮች**፣
- ማንኛውም **የተጉጂ ተጽዕኖ መግለጫዎች** እና በተከሳሽ ስም የተሰጡ መግለጫዎች።

ዳኛው ማካካሻ ሊያዝ ይችላል(**በተጠቂው ለደረሰባቸው ከወንጀል ጋር የተያያዙ ወጪዎች**)፣ የገንዘብ ቅጣት፣ የዋስትና ጊዜ፣ እስር ወይም እስር ቤት እንዲገባ ሊወስን ይችላል። **የቅጣት ውሳኔው ከተሰጠ በኋላ** በፍርድ ችሎት ቀን ማካካሻ ማዘዝ የተለመደ ነው።

የወንጀል ሰለባዎች

ፍርድ በሚሰጥበት ጊዜ፣ ተጎዲዎች ፍርድ ከመሰጠቱ በፊት **ወንጀሉ በእነሱ ላይ እንዴት ተጽዕኖ እንዳሳደረ** የሚያብራራ የተጎዲ ተጽዕኖ መግለጫ የማቅረብ **ሕጋዊ ሙብት** አላቸው። ይህ በጽሁፍ ሊቀርብ ይችላል፣ ወይም ተጎዲው (ወይም የመረጡት ተወካይ) በቅጣት ችሎት ወቅት በቀጥታ ዳኛውን **ማነጋገር** ይችላሉ።

የቅጣት ፍርድ

የፍርድ ቤቱ ቅጣት በፍርድ እና በቅጣት ሰነድ ላይ ተመዝግቧል። ተከሳሹ፣ አሁን **"ወንጀለኛ"** ተብሎ የሚጠራው፣ **የቅጣት ፍርድን ለመፈጸም** ወዲያውኑ ሂደቱን ሊጀምር ይችላል።

በአጠቃላይ፣ **ወንጀለኛው ቅጣቱን እንደሚከተለው ይፈጽማል** :-

- ወንጀለኛው **ከአንድ ዓመት በላይ** በማረሚያ ውስጥ ለማሳለፍ እየፈለገ ከሆነ መሰረተ ልማት፣ ወደ **እስር ቤት** እንዲገቡ ወደ ማረሚያ ክፍል ይዛወራሉ።
  - ወንጀለኛው የታሰረበት ጊዜ **ከአንድ ዓመት ያነሰ** ከሆነ ጊዜውን በ King ካውንቲ **የእስር ቤት** ስርዓት ያጠናቅቃሉ።
- አንዳንድ ቅጣቶች የሚከተሉትን ሁኔታዎች ያካትታሉ:-
- ማንኛውም ተጎዲዎችን እና/ወይም ምስክሮችን የሚጠብቅ የድህረ-ፍርድ ውሳኔ **ያለ ግንኙነት ትዕዛዝ**
  - የማህበረሰብ ጥበቃ (ቀደም ሲል **አመክሮ በመባል ይታወቃል**)።
  - **ህክምና እና የግምገማ መስፈርቶች**

ስለ **ማህበረሰብ ጥበቃ እና እርማት ፕሮግራሞች** የበለጠ መረጃ ለማግኘት እባክዎ [የ Washington ግዛት እርማቶች](#) ድህረ-ገጽን ይጎብኙ።

የወንጀል ሰለባዎች

ብዙ ተጎዲዎች የፍርድ ሂደቱ እና የቅጣት ውሳኔው ከተጠናቀቀ በኋላ በሂደቱ መጀመሪያ ላይ ያጋጠሟቸውን **አንዳንድ የአስቃቂ ምላሾች እንዳጋጠማቸው** ይናገራሉ። ለአንዳንድ ተጎዲዎች፣ በወንጀል ፍትህ ሥርዓት ውስጥ ማለፍ ሙሉ አስቃቂ ሁኔታቸውን እንዳያስተናግዱ አግዷቸዋል። እባክዎን **የድጋፍ አገልግሎቶችን** ለማግኘት ያስቡ።

የወንጀል **መገናኛት የሌለበት ትእዛዝ** በቅጣት ጊዜ ከተላለፈ፣ ተጎዲዎች **ግልባጩን** ከተጎዲ ጠበቃቸው ማግኘት አለባቸው።

የወንጀል ሰለባ የሆኑና የተከሳሹን መፈታት የሚያሳስባቸው ተጎዲዎች በማረሚያ ቤት መምሪያ አማካኝነት ለተጎዲዎች ማሳወቂያ ፕሮግራም መመዝገብ አለባቸው። ይህ ማሳወቂያ **አውቶማቲክ አይደለም**፣ እና ተጎዲዎች እና በሕይወት የተረፉ ሰዎች **ግዴታ መመዝገብ አለባቸው**።

የማካካሻ ችሎት

ብቁ የሆነ ማካካሻ ካለ፣ ፍርድ ቤቱ የቅጣት ውሳኔ ከተሰጠበት ጊዜ ጀምሮ ማካካሻ ለማዘዝ **180 ቀናት** አለው። **ከፍርድ ቤት ውጪ የማካካሻ ስምምነት ላይ መድረስ** ያልተለመደ ነገር አይደለም። **አለመግባባት ካለ**፣ ፍርድ ቤቱ የማካካሻ ችሎት **ያዘጋጃል**። ለማካካሻ ብቁ ስለመሆን የበለጠ ለማወቅ እዚህ ይጎብኙ። የሚከተሉትን ልብ ማለት ያስፈልጋል:-

- ማካካሻ የሚደረገው **ጥፋተኛ ሆኖ ከተገኘ** ብቻ ነው። ጉዳዩ ውድቅ ከተደረገ፣ ወይም ተከሳሹ **ጥፋተኛ ሳይሆን** ከተገኘ፣ ምንም ዓይነት ማካካሻ ሊታዘዝ አይችልም።
- የማካካሻ ክፍያዎች በወንጀለኛው **የመክፈል አቅም** ላይ የተመሰረቱ ናቸው። ፍርድ ቤቱ አንድ ግለሰብ ድሀ ሆኖ ከተገኘ እንዲከፍል አያስገድደውም።
- የ King ካውንቲ ከፍተኛ ፍርድ ቤት **ጽሕፈት ቤት** የማካካሻ ክፍያዎችን **የመሰብሰብ እና የማሰራጨት** ኃላፊነት አለበት። ከክፍያ ጋር ለተያያዙ ጥያቄዎች እባክዎን እዚህ ይጎብኙ።

ይግባኝ እና ቅሬታ

ተከሳሹ በፍርድ ቤት የተላለፈውን **የክስ ፍርድ ይግባኝ የመጠየቅ መብት** ያለው ሲሆን፣ ጥፋተኛ ነኝ በሚል ቃልም ይግባኝ የመጠየቅ ውስን መብት አለው። ተከሳሹ ይግባኙ ቢሳካለት፣ ጉዳዩ **እንደገና ሊታይ፣ ወይም ተከሳሹ እንደገና ሊፈረድበት** ይችላል። ይህ የሚከሰት ቢሆንም፣ **የተለመደ አይደለም**። ጉዳዩ ለዳግም ችሎት ሲቀርብ ወይም ዳግም ፍርድ ሲሰጥ ቢሮአችን **ከተገኝዎች ጋር ይገናኛል** ።

ዳኛው ማካካሻ ሊያዝ ይችላል(በተጠቁው ለደረሰባቸው ከወንጀል ጋር የተያያዙ ወጪዎች)፣ የገንዘብ ቅጣት፣ የዋስትና ጊዜ፣ እስር ወይም እስር ቤት እንዲገባ ሊወስን ይችላል። የቅጣት ውሳኔው ከተሰጠ በኋላ በፍርድ ችሎት ቀን ማካካሻ ማዘዝ የተለመደ ነው።